

Elmélkedés Pilinszky János „Négysoros” című verséről

Alvó szegek a jéghideg homokban.
Plakátmagányban ázó éjjelek.
Égve hagyta a folyosón a villanyt.
Ma ontják véretem.

Alvó szegek márpedig nincsenek, vagy talán mégis?!

Ott vannak a szegek a megácsolt kereszt alatt, a fájdalomra készülő szegek, nem mindennapi szegek fekszenek a jéghideg homokban, alszanak, várnak. De nem a bibliai Jézust várják, hanem az utódját vagy utódjait, mert a plakát nem ókori jelenség, leginkább a XX. századra jellemző. Magányuk az ázó éjjelekben még félelmetesebb, még kilátástalanabb. Hiába kiabálnak akár rikító színeikkel is az éjszakába, ki figyel rájuk? Akár az emberekre.

Ez a két sor a dráma előkészítése. Valakit meg fognak ölni. A folyosón ég a villany, és várja, hogy jönnék érte. Azért ég a folyosón a villany, mert tudják, hogy jönnék. Vár, vár és csak vár, a halálraítélt fásult keserűségével.

Előkészítették a szegeket, hogy a tenyerébe, lábába verjék. Biztos, hogy jönnék, mert mindig vannak új és új Jézusok, és mindig akadnak Pilátusok és Kajafások is, akik megfeszítették őket. Az elmúlt közel kétezer év alatt sem változott az ember, nem okult cselekedeteinek stigmáiból.

A vers minden sora egy-egy mondat. Nincs átmenet a sorok között. Egyszerű megállapítások. Csak az első két sorban vannak jelzős szerkezetek: alvó szegek, jéghideg homok, plakátmagány, ázó éjjelek. A két sor két karizmatikus költői képe készíti elő a dráma csúcspontját, az égve hagyott villanyt, amely jelzi, hogy itt valami tragédia fog bekövetkezni.

Az első három sor 11-10-11 szótag számú, csak a negyedik sor 6 szótagos, amely megbicsaklik, és térdre kényszeríti a vers végét. Az éjjelek, véretem hangzós /laza / rím pár, csak megerősíti ezt az érzést.

Négysoros dráma? Csak Pilinszky tudná igazán a választ, de ő is hallgat már, mint „Alvó szegek a jéghideg homokban.”

Németh Dezső

Budapest, 2005. február 9.